

De gelaatstrekken van de tijd

August Sander - 'Mensen van de 20ste eeuw'

[Achtergrond](#) - 20 februari 2007

(20 februari 2007) In fotografiemuseum Foam is momenteel de tentoonstelling 'Mensen van de 20ste eeuw' van de Duitse fotograaf August Sander te zien. Daarin toont Sander een verstild portret van een verscheurde samenleving.

Sanders egalitairisme maakt 'Menschen des 20. Jahrhunderts' niet alleen tot een document van de verdeeldheid van de Weimarrepubliek, maar ook tot een poging die verdeeldheid te overbruggen. Tegelijkertijd gaat er een bepaalde dreigende stilte uit van zijn werk, wat de verleiding groot maakt de foto's als een vooruitwijzing naar het Derde Rijk te zien.

Het mooist zijn Sanders foto's wanneer hij zijn modellen als het ware lijkt te hebben overvallen tijdens hun dagelijkse bezigheden: een kolenboer die een mand met kolen de trap op torst, een kok die in de pan roert of een parlamentslid dat zich ongedurig klaarmaakt om naar de volgende zitting te gaan. Nergens bezwijkt Sander voor sentimentaliteit of probeert hij zijn modellen mooier af te beelden dan ze in werkelijkheid zijn. Het sterkste staaltje hiervan vormt het slotstuk van de tentoonstelling, het dodenmasker van zijn zoon Erich Sander. Erich Sander overleed in 1944, vlak voordat hij vrij zou komen, aan een gebarsten blinde darm die de nazi's hadden geweigerd te behandelen. Die laatste foto vormt met zijn ingehouden en afstandelijke manier van portretteren een indrukwekkend slotakkoord van een verstild kunstwerk.

[De tentoonstelling in Foam_Fotografiemuseum](#) is nog tot en met 21 maart te zien.

Jonathan Witteman is medewerker van het Duitslandweb.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1407/de-gelaatstrekken-van-de-tijd>